

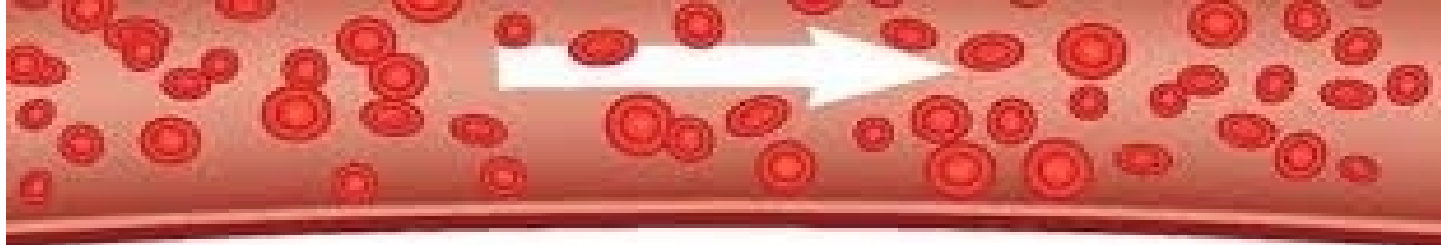
PATOLOGIJA ARTERIJA I VENA

Mr sci dr S.Radovanić – endokrinolog

Dr M.Markišić – anesteziolog

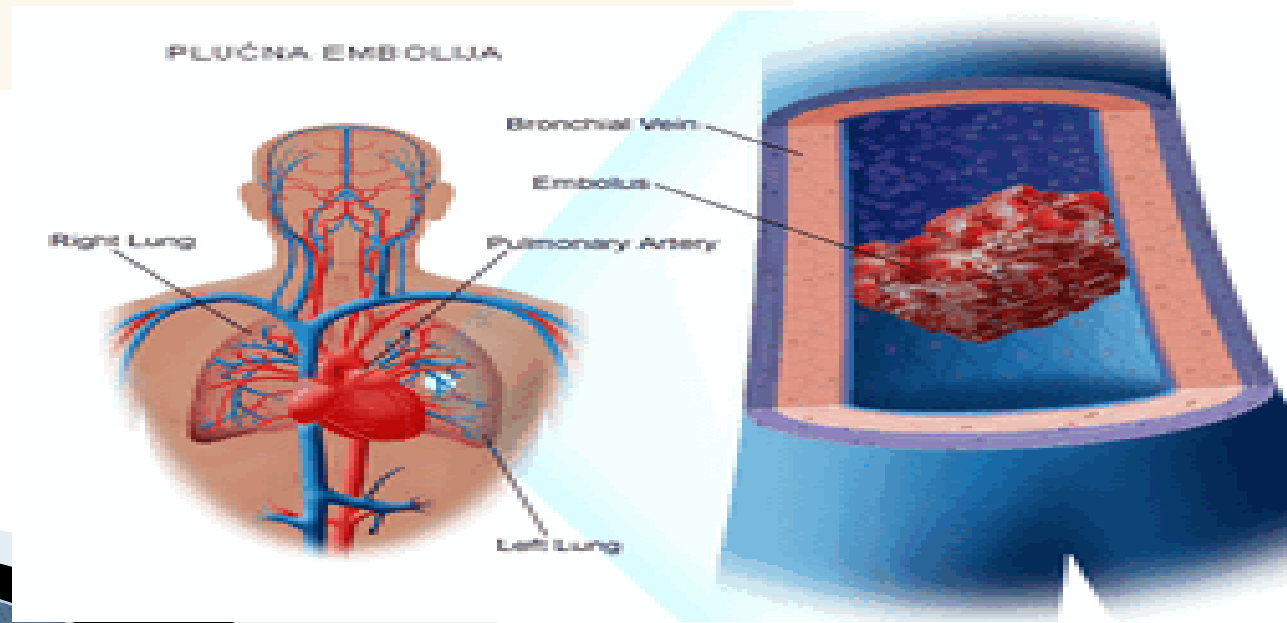
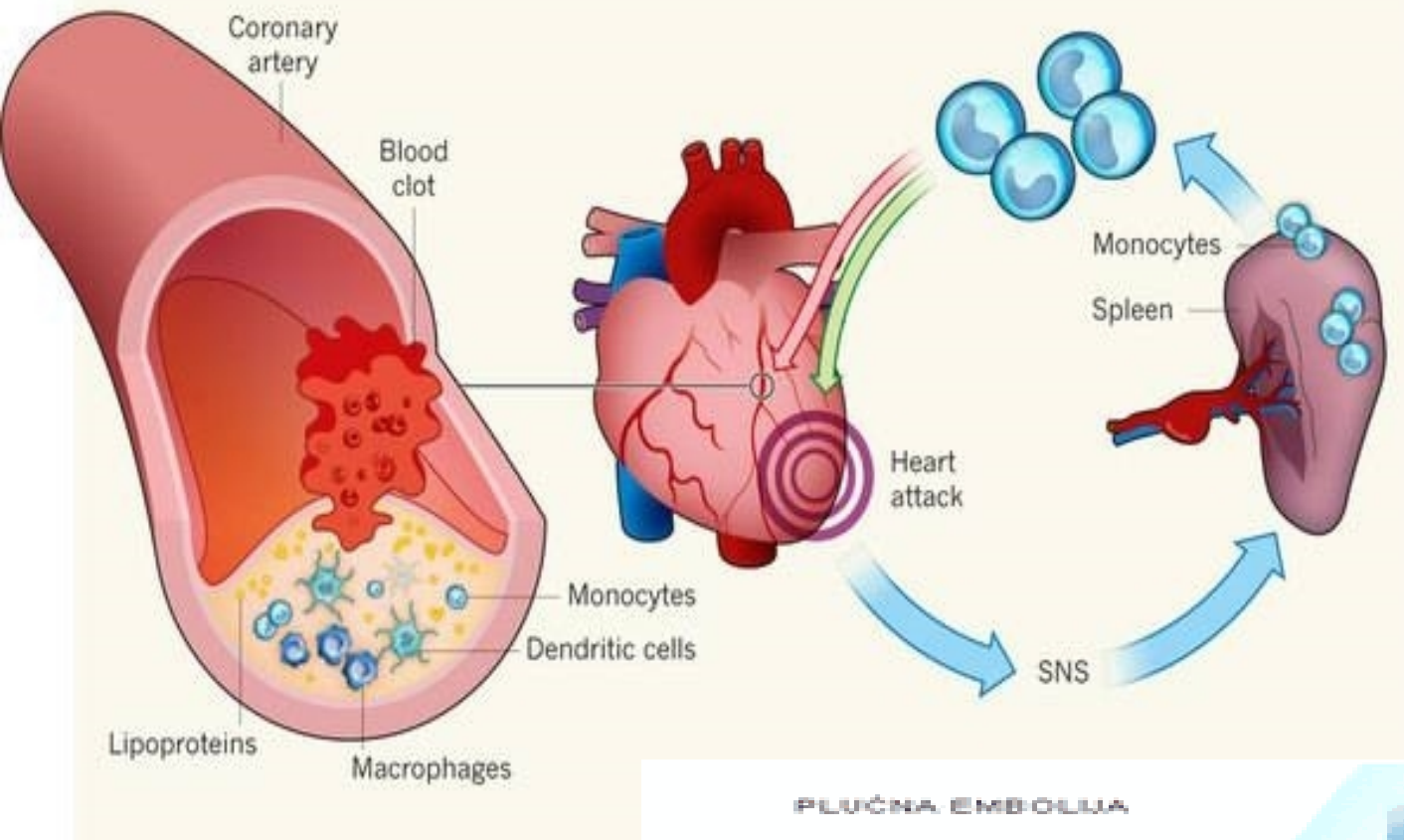
- ▶ U bolestima perifernih arterija postoje hemodinamski poremećaji nastali usred suženja ili potpunog zapušanja šupljine krvnog suda. Ovi poremećaji se pogoršavaju pri mišićnom radu te su simptomi izraženi prilikom fizičke aktivnosti.
- ▶ **CLAUDICATIO INTERMITENS** – karakterišu promjene boje kože prilikom stavljanja ruku i nogu u hladnu i toplu vodu uz osjećaj trnjenja.
- ▶ Objektivno je smanjena lokalna temperatura, smanjen ili iščezao puls odgovarajuće arterije.

- ▶ **Arterioskleroza i ateroskleroza** (*Arteriosclerosis et atherosclerosis*) –su najčešći oblici degenerativnih bolesti arterija. Češća je kod muškaraca pušača starijih od 40 god. Javlja se kod osoba koje imaju: hiperholesterolemiju, diabetes mellitus i hipertenziju.
- ▶ Anatomске promjene na intimi (ateromatozna ploča) dovode do suženja lumena najčešće tibijalnih i peronealnih arterija, njihovih mišićnih grana kao i grana za stopala i prste. Klinička slika zavisi od stepena suženja i razvijenih kolaterala.

- ▶ **Obliterišući tromboangitis (*Thromboangitis obliterans*)**– je zapaljensko–trombozno oboljenje arterija i vena stopala i šaka pretežno kod muškaraca između 25 i 35 godina života–pušača.
- ▶ U pitanju je nenormalna ćelijska i humoralna imunološka reakcija na tip I i tip III kolagena.
- ▶ Zahvata male arterije i vene ekstremiteta dovodeći do začepljenja lumena

- ▶ **Embolija arterija (Embolia arteriae)**–je česta komplikacija reumatskih valvularnih mana (mitralnog i aortnog zalistka), kod kojih postoji veliko srce, treperenje pretkomora, bakterijski ili gljivični endokarditis, vještačkih zalistaka, muralnih tromba u komori zbog infarkta miokarda, ulceracija ateromatoznih ploča u većim arterijama.
- ▶ Embolusi mogu nastati usitnjavanjem tumorske mase, masni embosi kod fraktura dugih kostiju.

BOLESTI VENA

▶ Najčešća oboljenja vena su:

– Tromboflebitis

– Hronična venska insuficijencija

– Proširene vene

TROMBOFLEBITIS I FLEBOTROMBOZA

(Thrombophlebitis et phlebothrombosis)

- ▶ Zapaljenje vena i tromboza vena klinički se ne mogu odvojiti jedno od drugog. Svaki zapaljenski proces venskog zida dovodi do trombotičnog zatvaranja lumena kao što i svaki trombotički proces u venama izaziva zapaljensku reakciju zida.
- ▶ Ako je u ovom procesu izraženo stvaranje tromba, a zapaljenska reakcija je neznatna takva se promjena naziva flebotromboza.
- ▶ Tromboflebitis se javlja na venama donjih ekstremiteta.

POVRŠNI TROMBOFLEBITIS

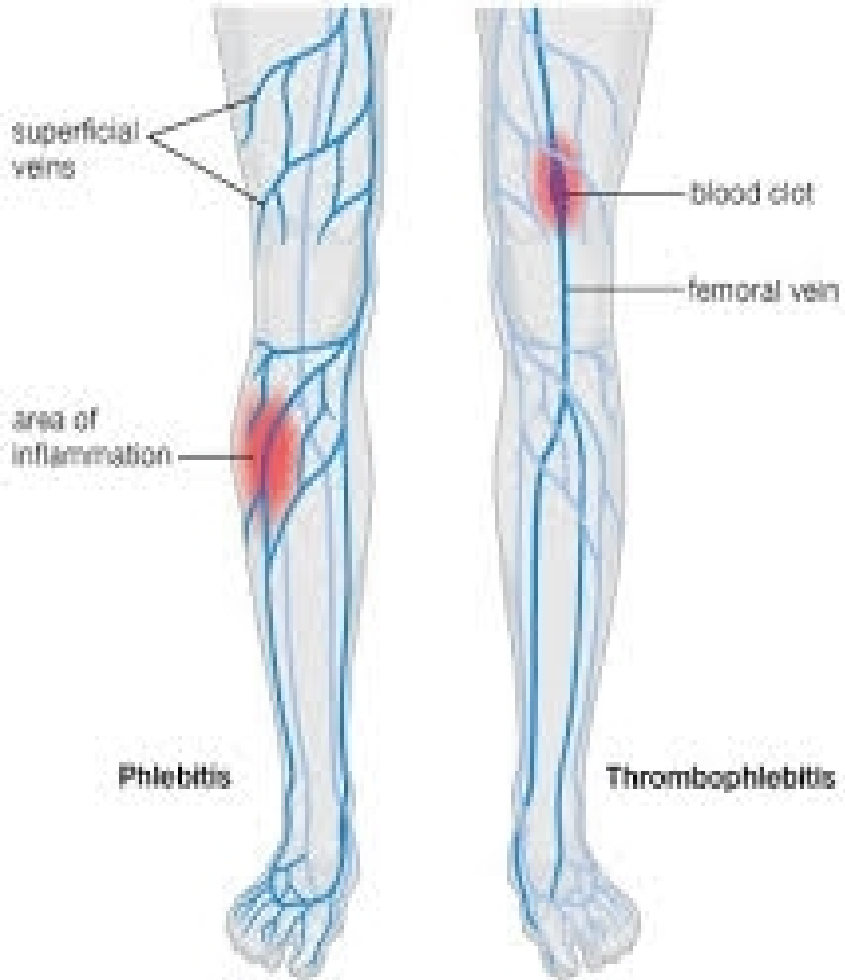
(Thrombophlebitis superficialis)

- ▶ Tromboflebitis površnih vena donjih ekstremiteta nastaje : spontano, posle trauma, davanja injekcija, kateterizacije, trudnoće, porođaja, uzimanja kontraceptivnih sredstava, kod malignih oboljenja trbušnih organa (ca pankreasa).
- ▶ Ako dobije oblik *migrans* ili *reccurrens* treba posumnjati na tromboangitis kome prethodi tromboflebitis.

DUBOKI TROMBOFLEBITIS

(Thrombophlebitis profunda)

- ▶ Tromboflebitis dubokih vena sastoji se u djelimičnom ili potpunom zapušenju jedne vene trombom sa sekundarnom zapaljenskom reakcijom venskog zida.
- ▶ Proces se odvija u dubokim venama donjih ekstremiteta ili karlice ređe u aksilarno–supkvalikularnoj veni na ulasku u grudni koš.

HRONIČNA VENSKA INSUFICIJENCIJA

(Insuficientia venorum chronica)

- ▶ Hronična venska insuficijencija nastaje kao posledica preležanog tromboflebitisa dubokih vena, neoplazmatskog zapušnja vena karlice, što dovodi do progresivnog edema i sekundarnih promjena na koži i u potkožnom tkivu.

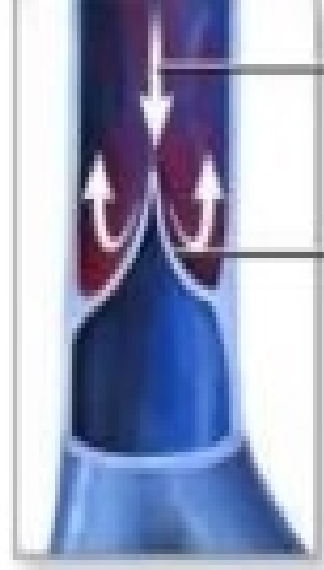
PROŠIRENE VENE

(Varices cruris)

- ▶ Postoje nenormalno proširene, izdužene i izvijene grane vene safene neposredno ispod kože i iznad dubokih fasija.
- ▶ U većini slučajeva postoji predispozicija (slabost venskih zidova, insuficijencija venskih zalistaka).
- ▶ Nastanku proširenih vena potpomažu:
  - dugo stajanje
  - trudnoća
  - gojaznost

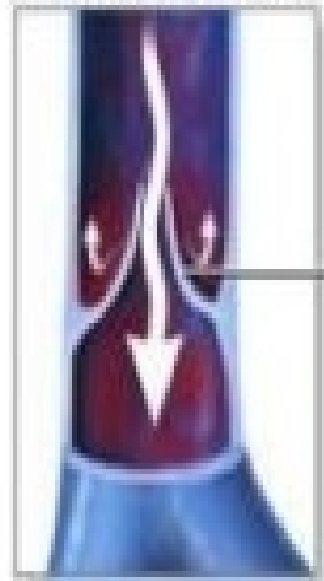
proširene
vene

tok krvi

zatvoren
ventil

proširena vena

otvoren
ventil